

WELKOM

Donderdag 14 mei 16:00-17:00 uur

Als je nog niks hoort: we gaan zo beginnen!

Water in de Circulaire Economie

Een introductie

Met Cora Uijterlinde,
Marcel Paalman en Ferdinand Kiestra.
gespreksleiding door Hans Etman

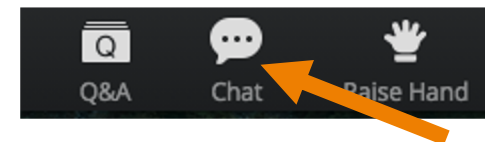

Praktische mededelingen

1. Je video en microfoon staan automatisch uit.
2. We nemen dit webinar op. Je naam en je vragen zijn in de opname niet zichtbaar.
3. We stellen de slides en de video achteraf beschikbaar op www.platformwow.nl.
4. Ook een webinar of online ontmoeting organiseren? Wij helpen graag. Neem contact op met jetske.eefting@platformwow.nl of **06-11082625**

Hoe gebruik je Zoom?

1. **Praktische** vragen stel je onderin je scherm via chat

2. **Inhoudelijke** vragen stel je onderin je scherm via Q&A

3. Stem met het duimpje op jouw favoriete vraag!

Rianne Croes 14:23:30

Waar vind ik meer informatie over Smart Mobility in overheidsland?

Comment

4. Vragen die tijdens het webinar niet zijn

behandeld, beantwoorden we op platformwow.nl

Webinar

Water in de circulaire economie

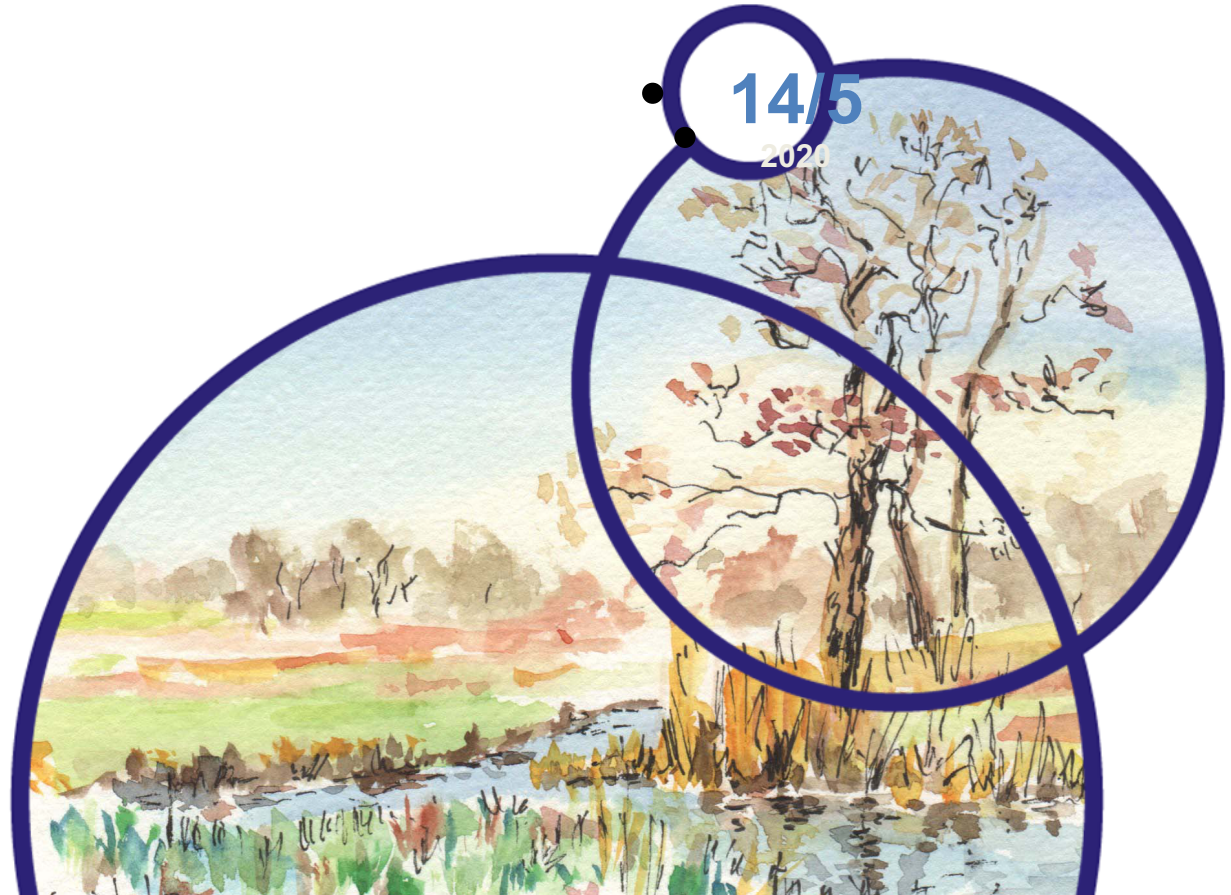
Introductie

Cora Uijterlinde

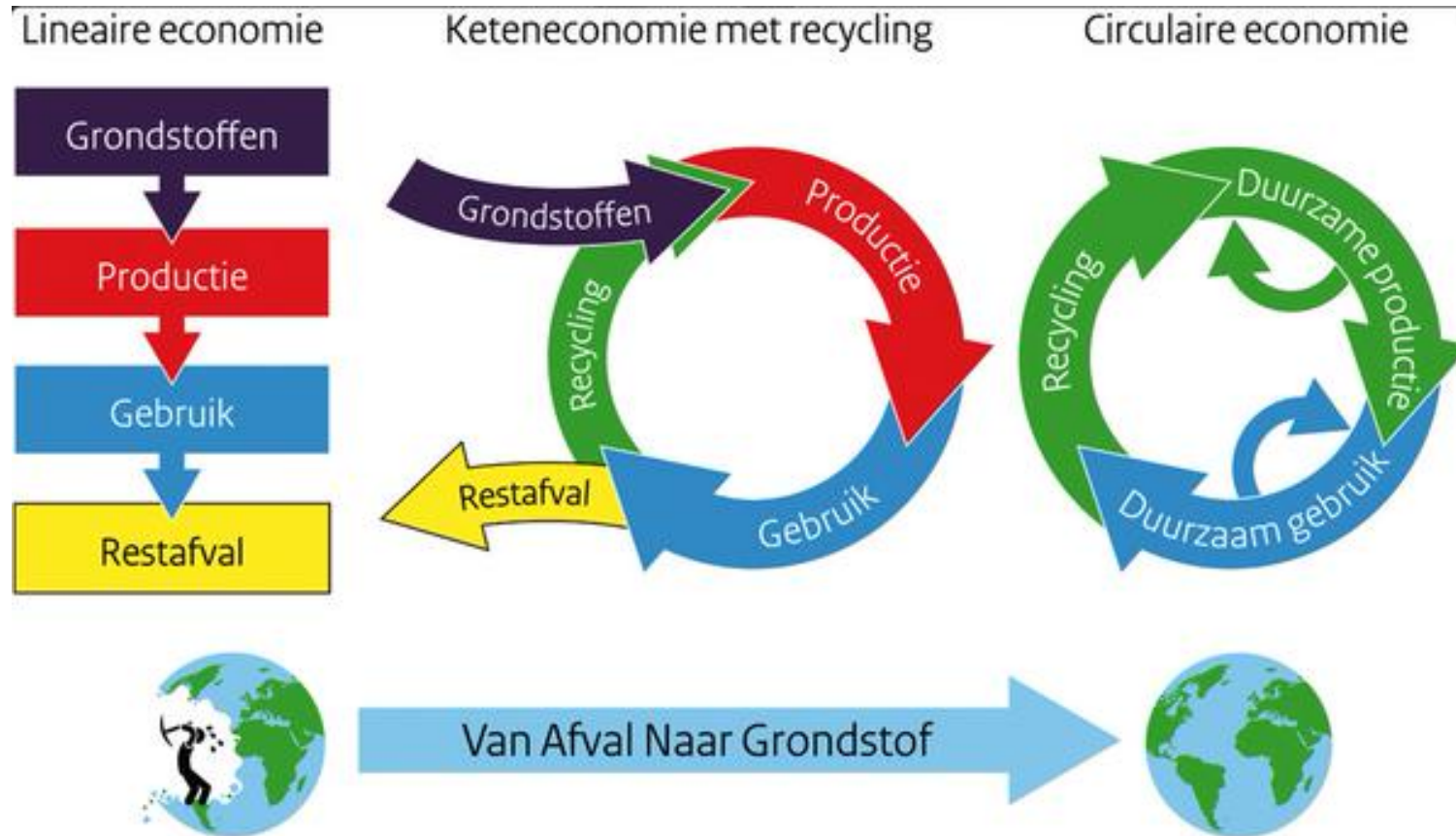
STOWA

14/5

2020

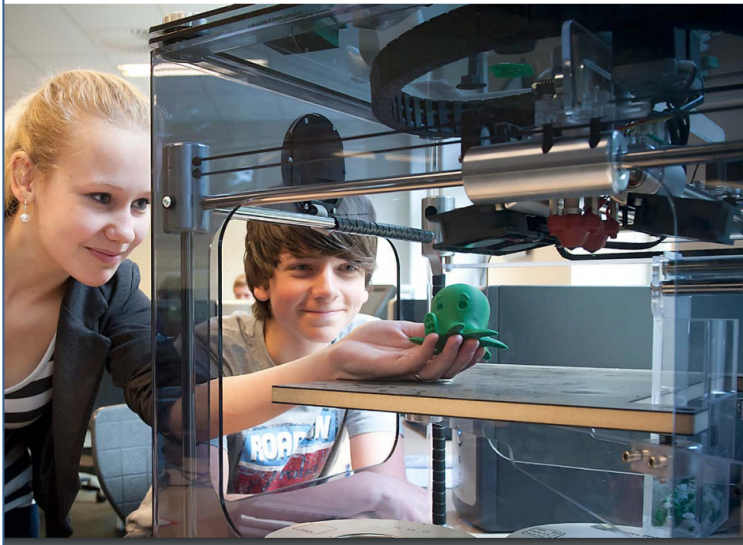

Van afval naar grondstof

Nederland circulair in 2050

+ 2016
Rijksbrede programma Nederland Circulair in 2050

+ 2017
Grondstoffenakkoord

+ 2018
Transitieagenda's: inzoomen op 5 sectoren

+ 2019
Uitvoeringsprogramma: acties en projecten 2019 - 2023

× **2030**
50% minder verbruik van grondstoffen

Het eerste doel uit het Rijksbrede programma Nederland Circulair in 2050 is ambitieus maar niet onhaalbaar: in 2030 moet Nederland al 50% minder primaire grondstoffen gebruiken (mineralen, metalen en fossiel).

× **2050**
Een economie zonder afval

Nederland wil in 2050 een circulaire economie zijn. Een economie zonder afval, waarbij alles draait op herbruikbare grondstoffen.

WATER IN THE CIRCULAIR ECONOMY (WICE)

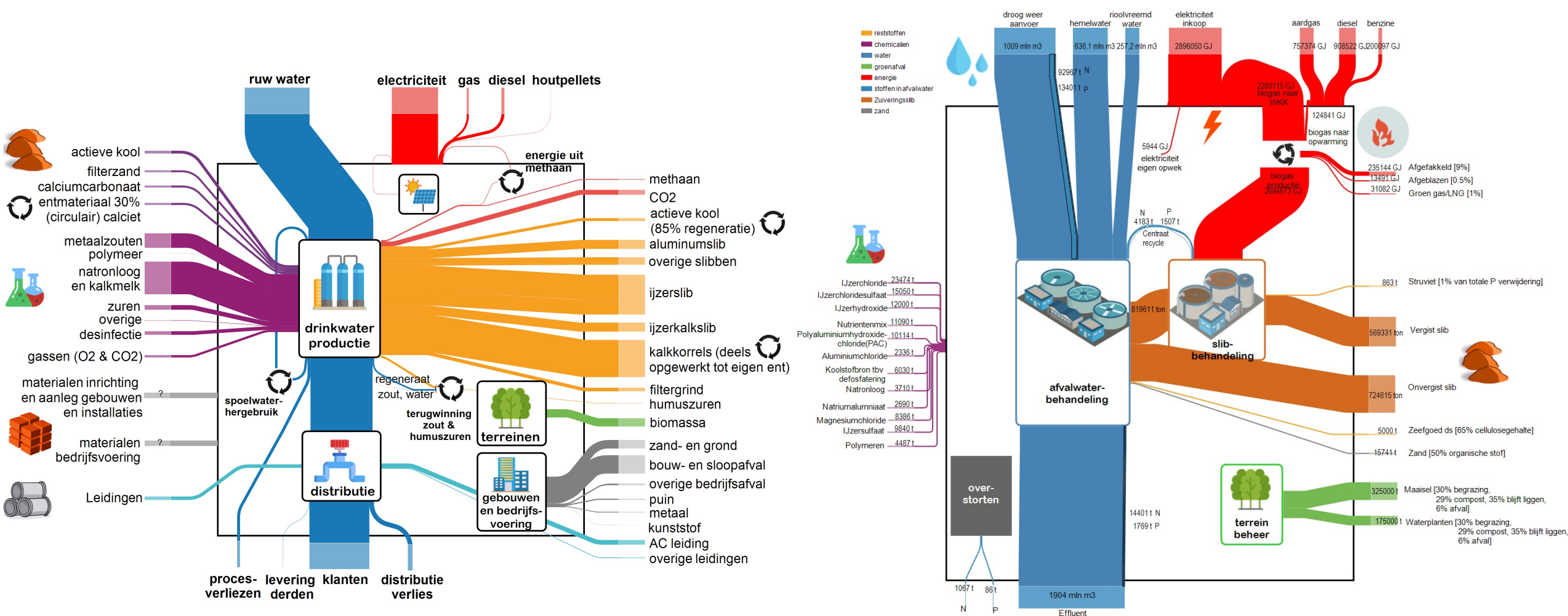
- Hoe ziet de Waterketen eruit in 2050?

- Werkateliers onder begeleiding van DNV-GL
- Stofstromen
- Stip op de horizon
- Transitie pad

STOFSTROMEN

DRINKWATERBEDRIJVEN en WATERSCHAPPEN

EARTH OVERSHOOT DAY: 1,75 AARDES NODIG VOOR ALLE GRONDSTOFFEN

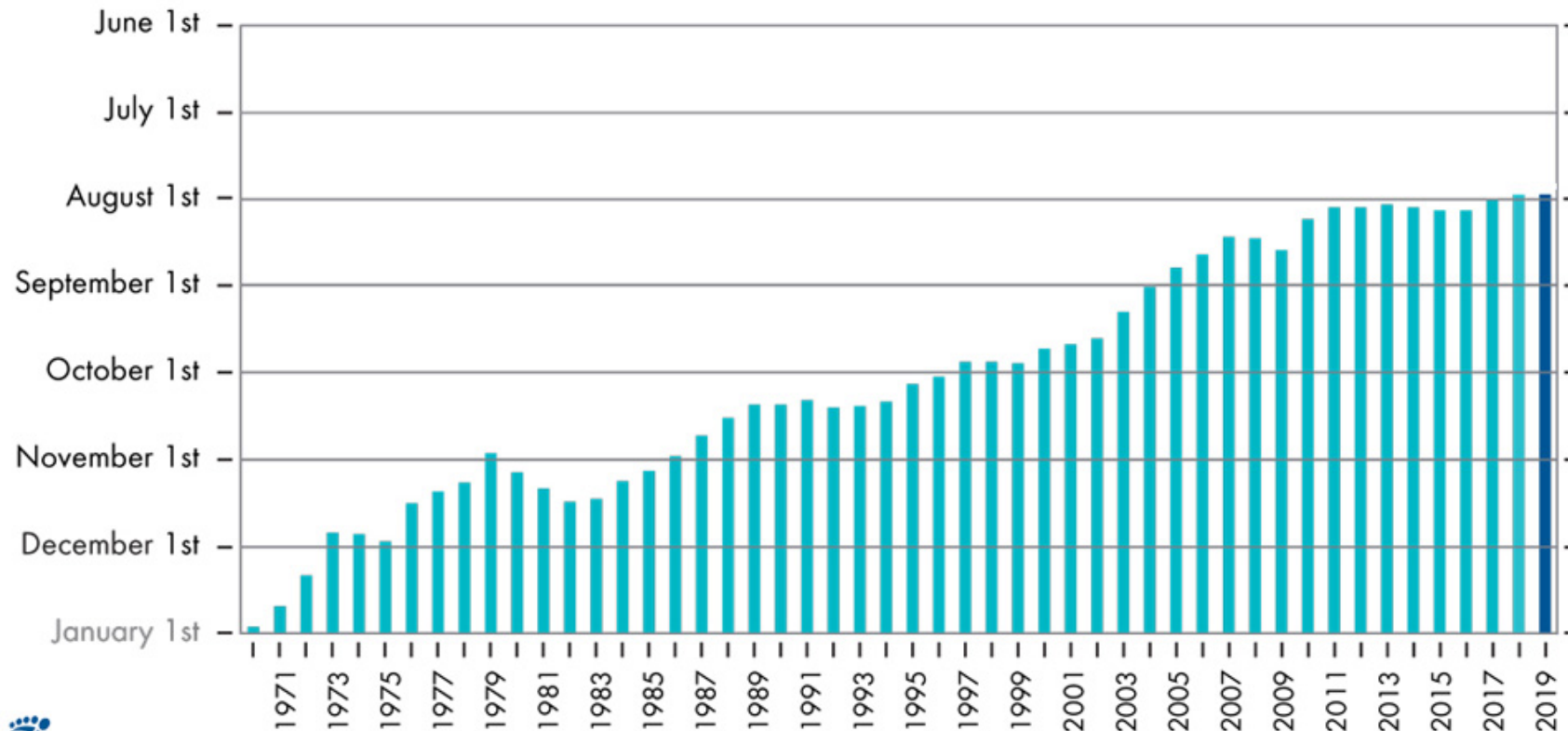

1 Earth

Earth Overshoot Day
1970-2019

1.75 Earths

14/5/2020

Water circulair ?

Marcel Paalman

Coordinator 'Water in de Circulaire Economie'
(WiCE)

Urgentie

Droogte: 2018, 2019,.....2020

“Gebruik en beheer van water moet volledig op de schop”

Naar:

- Zuiniger, bewuster, duurzamer;
- Hoogwaardige drinkwaterkwaliteit niet altijd nodig
- Bufferen van water
- .....

Watergebruik

Watersector pleit voor duurzame hervorming: ‘Mateloos je tuin sproeien kan niet meer’

Droge sloten in het landbouwgebied rondom de Sallandse Heuvelrug nabij het Overijsselse Haarle. Beeld ANP

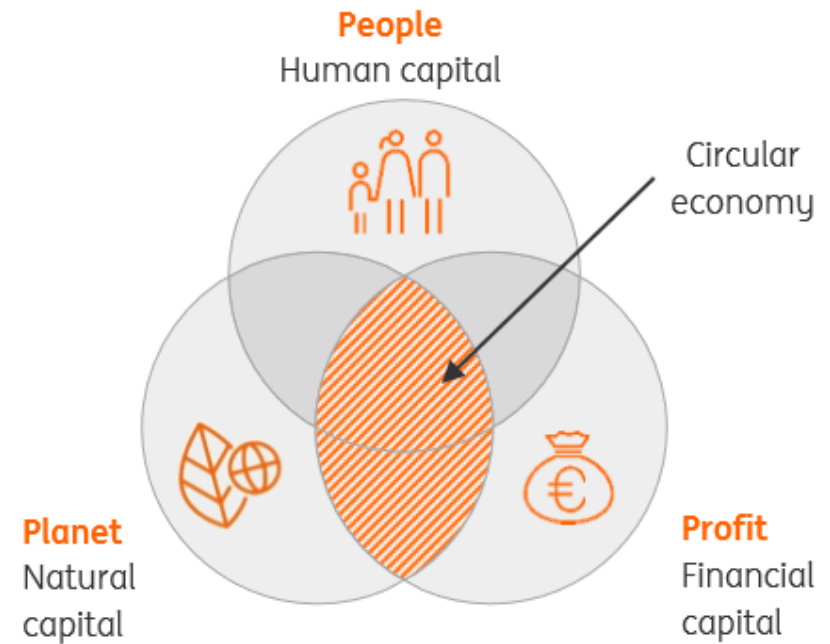
We moeten anders leren omgaan met water, bepleit de gehele watersector vandaag. Dat is nodig om verspilling en droogte aan te pakken.

Frank Straver 24 april 2020, 8:38

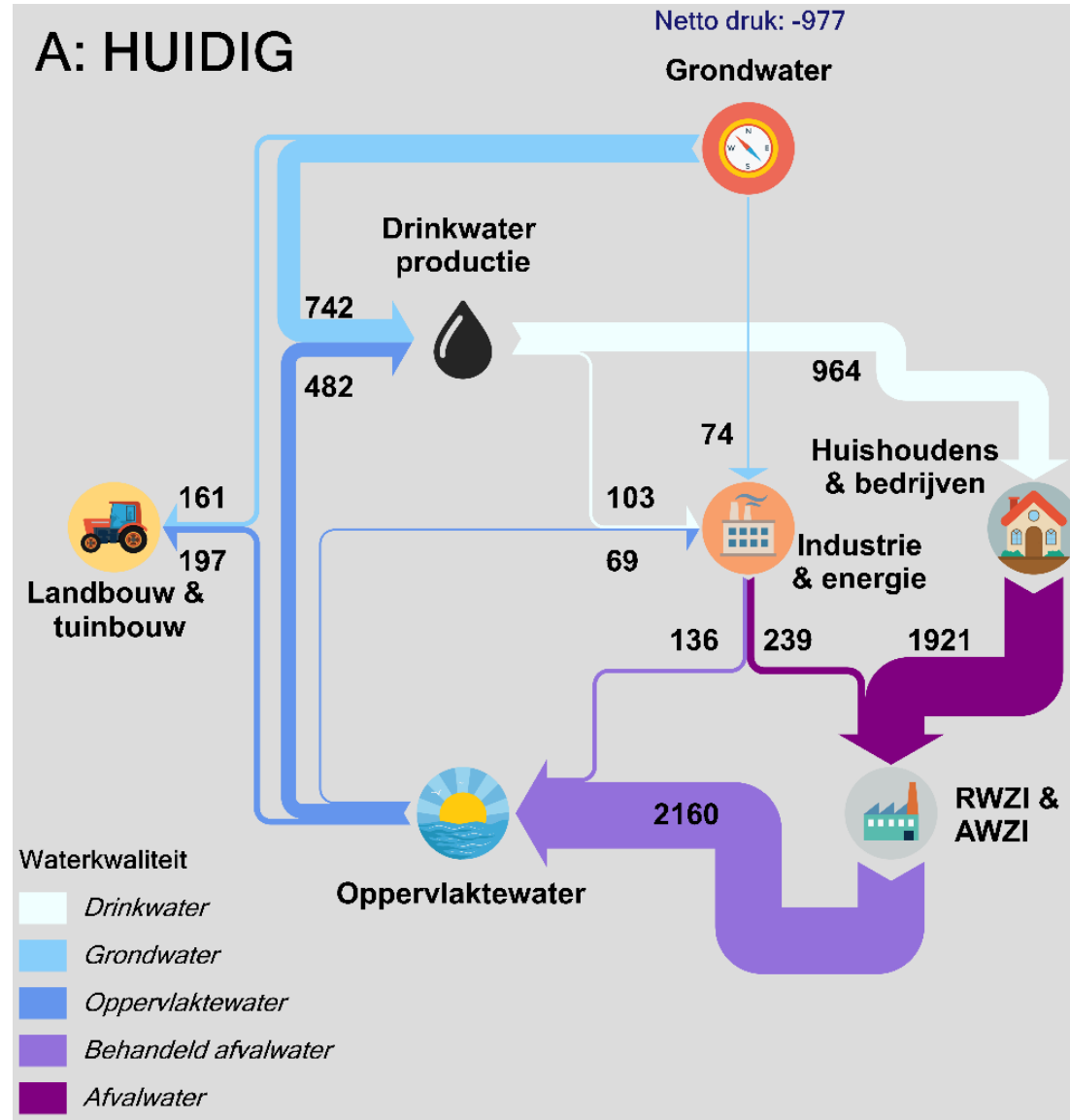
Het gebruik en beheer van water moet volledig op de schop, bepleiten drinkwaterbedrijven en waterschappen vandaag samen. Ze dringen erop aan dat Nederland op alle fronten zuiniger, bewuster en duurzamer gaat omspringen met water.

Principes 'Circulaire Economie'

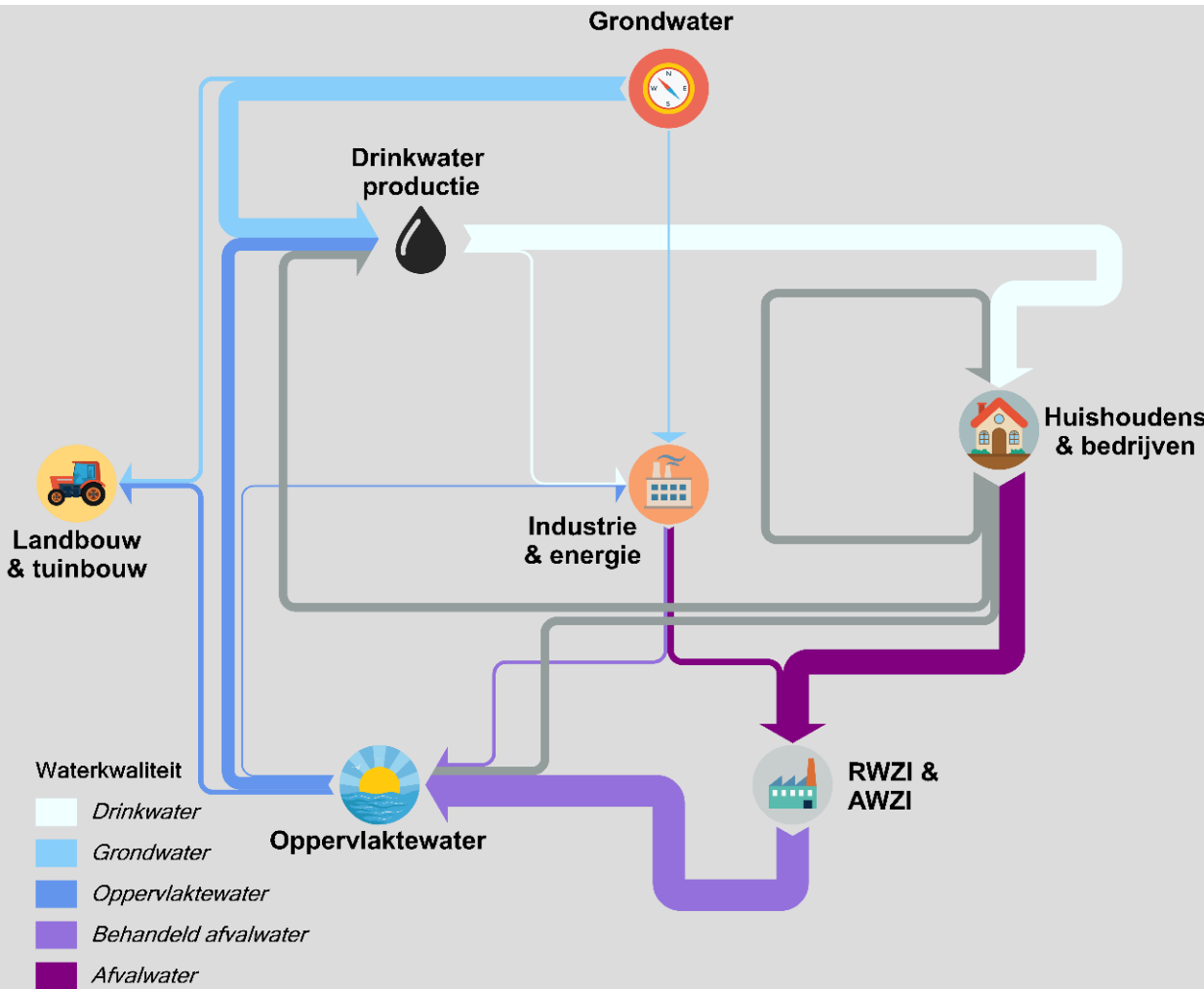
- **Reduceer gebruik grondstoffen (water)**
efficiënter gebruik, minder gebruik, ...
- **Waardecreatie**
(behoud waarde, verhoog waarde in tijd,
waarde in de keten)
- **Minimaliseer afval**

Waterketen NL

Waarde in de keten

Waarde (-behoud / -creatie)

Besparen

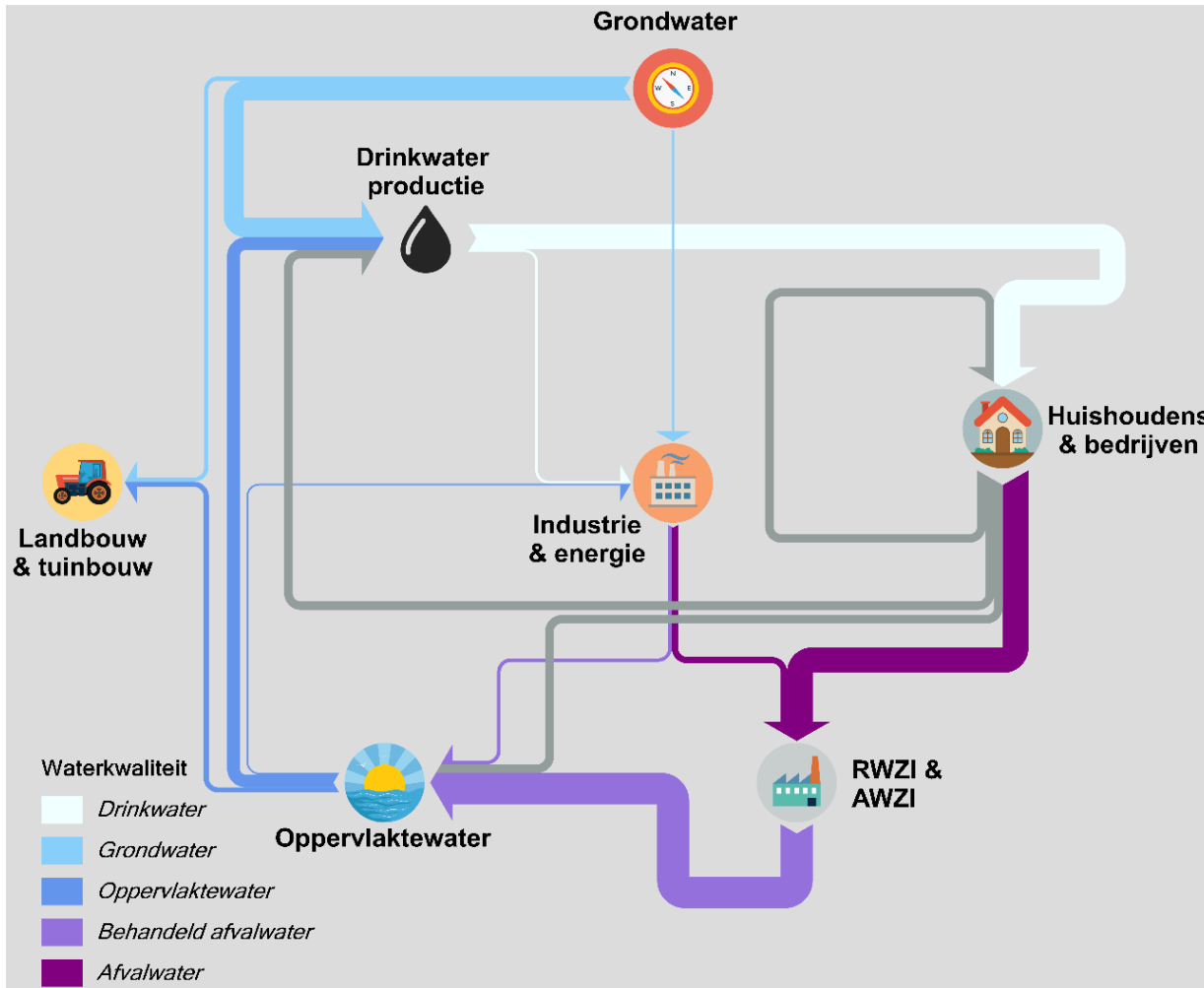
Scheiden:

- regenwater -> bufferen
- grijs/zwart water

Gebruik/hergebruik:

- groen
- beperken hittestress
- watersysteem
- landbouw
- drinkwater
- ....

Waarde in de keten

Aandachtspunten

Schaal Circulair

‘Zo klein als kan, zo groot als het moet’

Risico's

Waterkwaliteit en gezondheid

Ketenbenadering

Beschouw gehele keten + systeem integraal

Energie en grondstoffen uit afvalwater

WATERFABRIEK DE NIEUWE BRON

Biomassa

Energie

Cellulose

Bioplastics

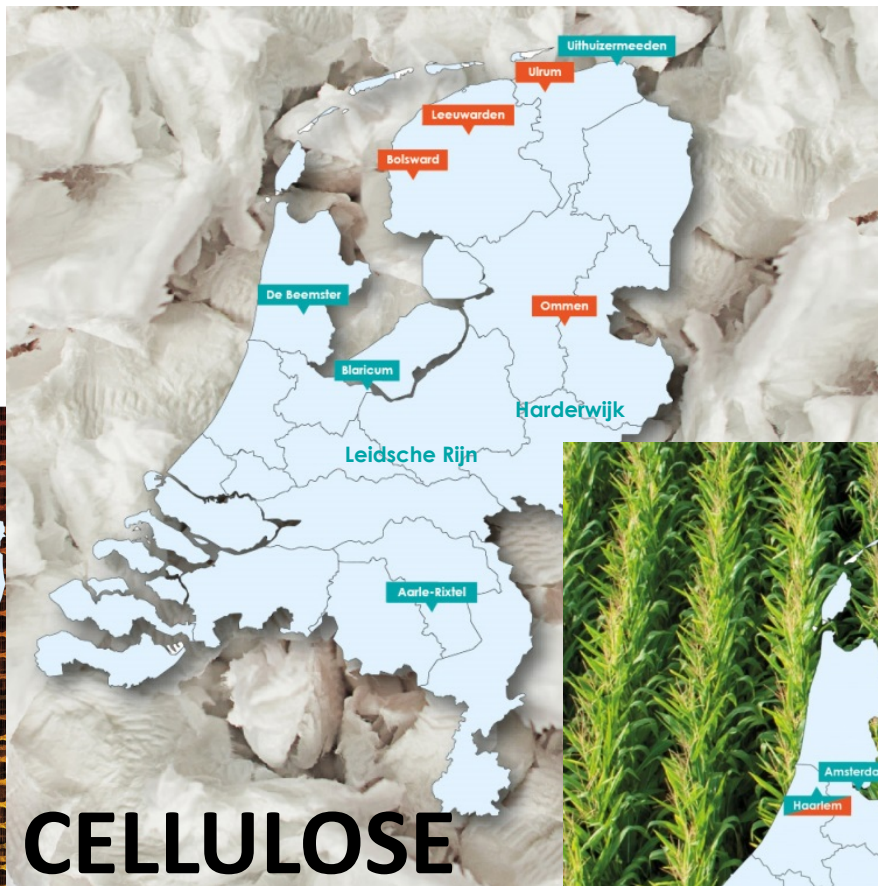

Fosfaat

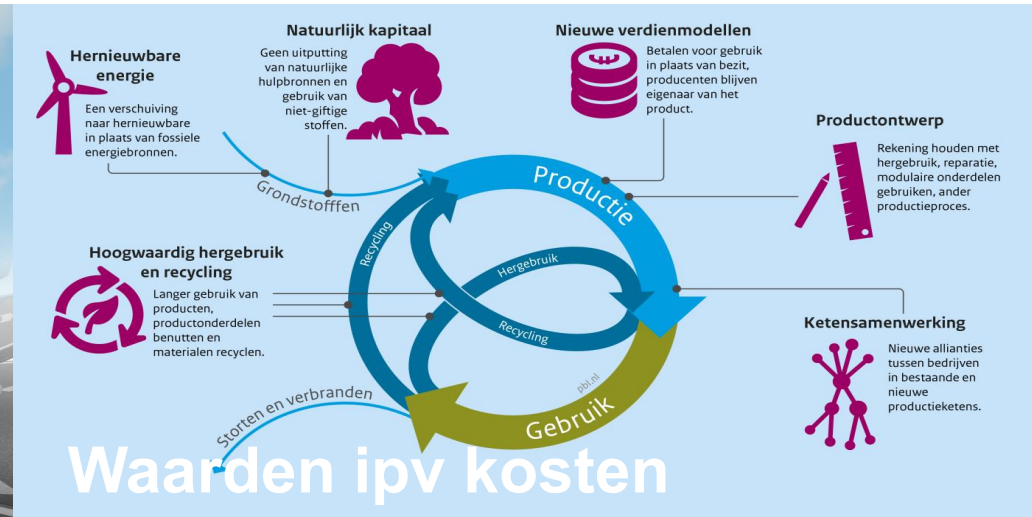

Realisatie van 'Fabrieken'

Van A naar B, volgens de principes van B

's-Hertogenbosch

klimaatstrategie

Hernieuwbare
brandstofeenheden,
duurzaamheids-
certificering

Energie-
belasting?
Accijns?

SDE?

VBP? EIA?
MIA /
VAMIL?

BTW?

Aanbesteden?

Uitbesteden of
zelf doen?

Publieke
taak?

Wet markt en Overheid.
Wat is onze kostprijs? Hoe
bepalen we die?

Kwaliteit?
Kwantiteit?
Continuïteit?

Aanbesteden?

Kwaliteit?
Kwantiteit?
Continuïteit?

Kwaliteit?
Kwantiteit?
Continuïteit?

Staatssteun? Wat mag
wel en wat niet?

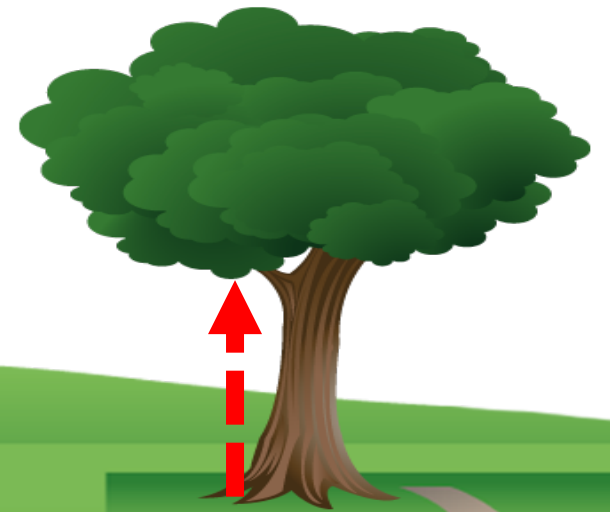
VBP? EIA? MIA
/ VAMIL?

Energie-
belasting?

© 2013 ww

Is dit een optimalisatievraagstuk?

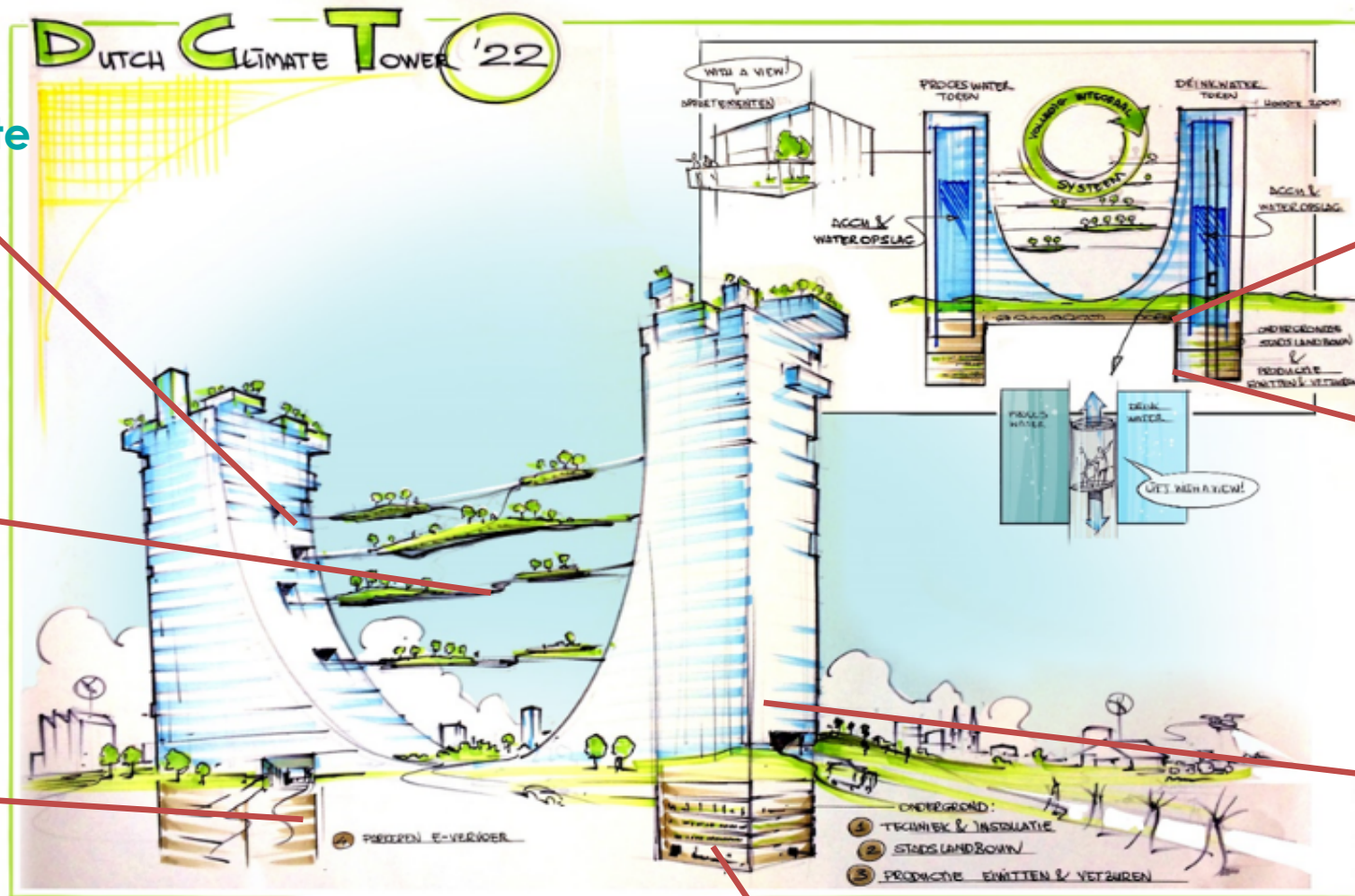

Ook nadenken over nieuwe concepten!

Hoogbouw = ruimte voor natuur en waterberging

Klimaatpark voor recreatie, zorg, werken en biodiversiteit

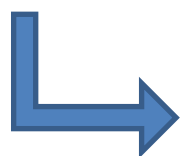
Ondergrondse opwerking afval(water)

Waterbuffer
10.000 mensen
50 dagen

Waterbuffer = accu!
1.000 'Tesla's' per toren

Zeespiegelstijging?
Gradiënt zout/zoet voor extra stroom

Energie, grondstoffen, water

Stadslandbouw met ledverlichting voor ca. 10.000 mensen

Bedankt voor je deelname!

Doe mee met de volgende bijeenkomst 'Nutriënten, waardevolle grondstoffen' op 4 juni door je aan te melden via www.platformwow.nl

Vul de survey in en laat ons weten wat je ervan vond.

Zelf een webinar of online bijeenkomst organiseren?

Wij helpen je graag!

Neem contact op met jetske.eefting@platformwow.nl

of **06-11082625**.

Platform
WOW

 KNW
KONINKLIJK NEDERLANDS
WATERNETWERK

KWR

 **aqua
minerals**

stowa

**ENERGIE EN
Grondstoffen
FABRIEK**